

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KREDİ GARANTİ FONU

Dünyadaki Örnekler ve KOBİ'lere Sağladığı Destekler

NAZLI ÜSTÜN

KREDİ GARANTİ FONU
DESTEĞİYLE
PROJELER YATIRIMA
YATIRIMLAR ÜRETİME

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Mart, 2016
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. ÜLKEMİZDE KREDİ GARANTİ FONU VE SAĞLADIĞI DESTEKLER	1
3. RAKAMLARLA KREDİ GARANTİ FONU	5
4. DÜNYADA KREDİ GARANTİ FONU SİSTEMLERİ	6
4.1. Almanya Örneği	7
4.2. Güney Kore Örneği	8
4.3. Japonya Örneği	9
5. KREDİ GARANTİ FONU SİSTEMİNİN KREDİ PİYASASINDAKİ VE KOBİ DÜNYASINDAKİ ROLÜ	10
6. SONUÇ	11
7. KAYNAKÇA	13

1. GİRİŞ

Türkiye ekonomisinin temelini oluşturan KOBİ'ler yaratmış oldukları istihdam ve katma değer ile ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle de ülkemizin kalkınması öncelikle KOBİ'lerin geliştirilmesi ve rekabetçi bir yapıya kavuşturulmasıyla mümkündür.

KOBİ'lerin en büyük problemlerinden biri, kredi veren finans kurumlarından kolayca kredi temin edememeleridir. Büyük firmaların elinde hem geniş kredi imkân ve seçenekleri hem de bu kredileri uygun şartlarda elde edecek pazarlık güçleri vardır. Bu gücü yaratan temel nedenlerden biri de, büyük firmaların kredi karşılığı verebildiği teminat garantisi avantajıdır. KOBİ'ler ise teminat sunabilme konusunda kısıtlı olanaklara sahiptir.

Bu soruna çözüm bulmak ve KOBİ'lerin teminat olanaklarını genişletmek amacıyla 1991 yılında Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. kurulmuştur. Bu tarihten itibaren de Kredi Garanti Fonu (KGF) A.Ş. tarafından, başvuran KOBİ'lere finans kurumlarından aldıkları krediler için istenen teminat garantisi ya da kefaletleri hizmeti sunulmaktadır.

Bu çalışmada Kredi Garanti Fonu'nun nasıl işlediği, dünyadaki örnekleri ve KOBİ'lere sağladığı destekler ele alınacaktır.

2. ÜLKEMİZDE KREDİ GARANTİ FONU VE SAĞLADIĞI DESTEKLER

Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş. 1970 yılında Türkiye ile Federal Almanya arasında imzalanan teknik işbirliği anlaşması çerçevesinde, iki ülke arasında mektup teatisi yoluyla akdedilen "Küçük ve Orta Boy İşletmeler İçin Bir Kredi Garanti Fonu Kurulmasına Yardım" konulu proje anlaşması ile 1991 yılında kurulmuştur. Bu anlaşma 14 Temmuz 1993 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kredi Garanti Fonu A.Ş. bir "Kefalet" kuruluşudur. KGF A.Ş. bankalar tarafından kredilendirilmesi uygun bulunan, ancak teminat yetersizliği içinde olan KOBİ niteliğine haiz firmalara, bankalara karşı kredinin belli bir oranında kefalet vererek krediye erişmelerinde destek olmaktadır. Kredi Garanti Fonu A.Ş. küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ'lerin) bankalardan kredi temin etmelerini sağlamak amacıyla kefalet hizmeti vermekte, kendisi kredi kullandırmamaktadır.

KGF'nin kurucu ortakları ve sermayedarlarını TESK (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu), TOBB (Türkiye Odalar Borsalar Birliği), TOSYÖV (Türkiye Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı) ve MEKSA (Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı) oluşturmaktadır. Daha sonra bu ortaklığa KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) ve Türkiye Halk Bankası A.Ş. de katılmışlardır. KGF'nin üstlendiği garanti/kefaletlerin karşılığı için oluşturulan teminat sorumluluk fonu da

Alman Teknik İşbirliği Kurumu (GTZ) ve KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) tarafından kurulmuştur.

2009 yılında sermayenin 240 Milyon TL'ye yükseltilmesinin ardından Hazine Müsteşarlığı'nın 1 Milyar TL'lik destek sağlaması ve 20 bankanın ortaklık yapısına katılmasıyla Kredi Garanti Fonu A.Ş. daha güçlü hale gelmiştir.

Çalışan sayısı 250'den az olan işletmeler KOBİ olarak kabul edilmekte olup, imalat sanayi yanında hizmetler ve madencilik sektöründeki girişimcilerin de talepleri karşılanmaktadır. Türkiye'nin bütün yörelerindeki KOBİ'ler, esnaf ve sanatkârlar, tarımsal işletmeler ve çiftçiler, kadın ve genç girişimciler KGF kefaleti için başvurabilirler.

KGF kefaletlerinde öncelikli olarak değerlendirilen konular:

- Kadın ve genç girişimcilerin desteklenmesi,
- Yenilikçi yatırımların gerçekleştirilmesi,
- Verimliliği artıran ileri teknoloji içeren küçük girişimler,
- İhracatın desteklenmesi,
- İstihdam artışı sağlayacak yatırımlar,
- Bölgesel kalkınma amaçlı yatırımlardır.

KGF, kuruluş amacı doğrultusunda kâr amacı gütmeyen ve ortaklarına kâr dağıtmayan bir kuruluş olmakla birlikte, işletme maliyetlerini karşılayabilmek amacıyla, üstlendiği kefalet riskinin karşılığında KOBİ'lerden düşük oran ve tutarda ücret-komisyon tahsil etmektedir. Kefalet talebinde bulunan firmaların talebinin değerlendirmeye alınabilmesi için, maktu bir inceleme ücreti alınır. Talebin uygun bulunması ve kredinin KGF'nin kefaleti ile kullanılması durumunda da, kredi vadesi boyunca her yıl peşin olarak, kefalet bakiyesi üzerinden, kefaletin nakdi, gayri-nakdi veya diğer özelliğine göre, yıllık yüzde 1 ile yüzde 2 arasında değişen oranlarda komisyon alınır.

Riskin paylaşımı ilkesine göre çalışan Kredi Garanti Fonu, kendi özkaynakları aracılığı ile verdiği kredi kefaletlerinde riskin en fazla %80'i, hazine desteği ile verilen kefaletlerde ise en fazla %65'i paylaşmaktadır. 28 Şubat 2015'te yürürlüğe giren 2015/7331 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yararlanıcı başına Kredi Garanti Fonu'nun sağlayacağı kefalet tutarı 1.000.000 TL'den,

- İmalat sanayinde yararlanıcı başına 2.500.000 TL'ye (risk grubuna ait yararlanıcılar için 3.000.000 TL'ye),
- Gemi inşa sanayiinde bir gemi içinse 70.000.000 dolara (risk grubuna ait gemiler için 200.000.000 Dolar'a)
- Seyahat acentaları için yararlanıcı başına 100.000.000 TL'ye (risk grubuna ait yararlanıcılar için 120.000.000 TL'ye), çıkarılmıştır.

Kredi Garanti Fonu A.Ş.'nin Kredi Değerlendirme Kıstasları:

- Proje, kredilendirme ilkelerine uygun ancak teminat yetersizliği nedeniyle krediye erişim güçlüğü içinde olmalıdır.
- Proje “kârlı”, “gerçekleştirilebilir” ve “sürdürülebilir” olmalıdır.
- Projeyi yürütecek yönetim kadrosu proje becerisi ve mesleki deneyime sahip olmalıdır.
- Proje istihdam artışı sağlamalı ve istihdamı korumalıdır.
- Proje “kabul edilebilir” risklere sahip olmalıdır.
- Proje, çevreye karşı duyarlı ve saygılı olmalıdır.

İşletme ihtiyacına dönük her türlü kredi için kefalet verilmekte olup, kredi türü konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu uzun vadeli bir yatırım kredisi olabileceği gibi, borçlu cari hesap şeklinde nakdi bir kredi ya da akreditif ve teminat mektubu gibi gayri nakdi bir kredi de olabilir.

- Yeni İş Kurma,
- Mevcut Tesisin Genişletilmesi,
- Hammadde Temini,
- Yeni Teknoloji Kullanımı,
- Yeni İş Yerine Taşınma,
- Nakit Sıkıntısını Giderme,
- İhracatın Finansmanı,
- İthalatın Finansmanı,
- Teminat Mektubu Amaçlı Krediler,
- Finansal Kiralama

Türkiye’de Kefalet Süreci İki Şekilde İşler: Doğrudan veya Banka Üzerinden.

1. Doğrudan:

EXİMBANK kredileri ile KOSGEB, TÜBİTAK ve TTGV desteklerinden yararlanmak isteyen KOBİ’ler KGF Şubelerine doğrudan başvurabilmektedir.

Bu süreçte, KOBİ, projesi ile birlikte Kredi Garanti Fonu’na başvurur, firma incelemesi yapılarak mali tahlil raporu hazırlanır. Olumlu değerlendirme sonrasında kefalet koşulları belirlenir, KOBİ tarafından KGF’na yazılı olarak bildirilen çalışılan banka ile bağlantıya geçilerek kefalet tutarı ve diğer koşullar belirtilir. Kredinin kullanılarak kullanılmayacağı bankanın/finansal kiralama şirketinin inisiyatifindedir.

2. Banka Üzerinden:

KOBİ'lerin bankalardan kullanacakları krediler için KGF ile protokol imzalayan bankaların herhangi birine başvurmaları yeterli olacaktır. Aynı süreç, KGF ile protokol imzalayan finansal kiralama şirketleri için de geçerlidir.

Firma, kredi talebi ile bankaya başvurur. Bankanın talep ettiği belgeler hazırlanır. Banka, kredi talebinin uygun olup olmadığını inceler, kredi talebi uygun bulunup teminat eksikliğinin olması halinde ilgili firmanın dosyasının bir örneğini firmanın muvafakatı ile KGF'ye gönderir. KGF uzmanları firma ile görüşme yaparak mevcut durumu ve projesi hakkında inceleme raporu düzenler. Firmanın kefalet talebi tutarına göre, KGF Genel Müdürlüğü'nün önerisi ile Kredi Onay Komisyonu (KOK)'na sunulur. (100.000.-TL'ye kadar olan talepler Genel Müdürlük tarafından en geç 1 hafta içinde; bu miktarı aşan talepler ise, en geç 2 hafta içerisinde KOK tarafından karara bağlanarak sonuçlandırılır.)

Olumlu değerlendirme sonrasında karar yazılı olarak ilgili bankaya bildirilir. Firmalardan kefalet taahhünamesi alınarak firma ve kefillerine imzalatılır, karardaki koşulları yerine getirmesi sağlanır ve Kredi Geri Ödeme Garantisi düzenlenerek bankaya gönderilir. Banka tarafından firmaya kredi kullanılır. Kredinin verilip verilmeyeceği tamamen bankanın inisiyatifindedir.

KGF A.Ş. özkaynaklarından ve Hazine Desteğinden olmak üzere iki farklı kaynaktan kefalet vermekte olup, bu kefaletler arasında bazı uygulama farklılıkları bulunmaktadır. Örneğin Hazine Desteğinden verilen kefaletlerde azami kefalet oranı %75 iken, öz kaynaklardan verilende kefalet oranı %80 'dir.

Bu destekler şu şekildedir:

- **Özkaynak Destekli Projeler**
 - KOSGEB Destekli Projeler
 - Tarımsal Nitelikli Projeler

- Girişimcilik Projeleri
- AR-GE ve İnovasyon Destekleri
- Bölgesel Destekler
- **Hazine Destekli Projeler**
 - KOBİ Destekleri Genel Uygulama
 - İmalat Sanayi Destekleri
 - Kadın Girişimci ve Genç Girişimci Destekleri
 - Gemi İnşa Destekleri
 - Seyahat Acenteleri Destekleri

3. RAKAMLARLA KREDİ GARANTİ FONU

2015 yılı içinde 8.764 KOBİ'nin Kredi Garanti Fonu'nun özkaynaklarından ve Hazine desteğinden faydalanarak 1 milyon 849 TL'lik kefalet ile bankacılık sisteminden 2 milyon 500 bin TL kredi kullanması sağlanmıştır.

İlk kefaletin verildiği 1994 yılından 2015 yılına kadar toplam 36.748 KOBİ için yapılan başvurular değerlendirilerek 6.887 milyar TL kefalet karşılık 9.240 milyar TL'lik krediye ulaşılmıştır.

YILLAR İTİBARIYLA KEFALET TALEPLERİNİN KARŞILANMA DURUMU (TL)

(Özkaynak+Hazine)

DÖNEM	Talep Edilen Kefaletler (Gelen Talep)			Verilen Kefaletler (Onaylanan Talepler)			Kullandırılan Kefaletler (Açılan Talep)		
	KOBİ Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı	KOBİ Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı	KOBİ Sayısı	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı
1994-2012	18.946	10.034.354.834	7.273.973.837	12.615	5.961.117.226	4.230.867.690	8.036	3.867.335.534	2.806.833.626
2013	4.107	2.704.616.086	2.017.920.732	2.462	1.467.406.113	1.061.378.253	2.118	1.007.778.894	760.575.736
2014	5.662	3.115.261.712	2.341.999.214	4.233	1.887.621.435	1.391.917.903	4.579	1.353.449.105	1.049.795.242
2015	8.764	5.626.880.473	4.237.564.532	6.015	3.324.047.085	2.445.967.341	4.736	2.417.635.842	1.848.791.475
1994-2015	36.748	22.557.100.768	16.646.153.968	24.664	13.388.206.012	9.676.433.661	18.662	9.240.183.513	6.887.450.225

Kaynak: Kredi Garanti Fonu 2015 Faaliyet Raporu

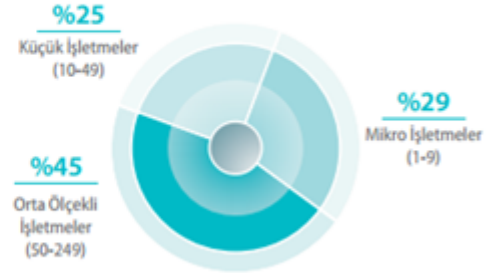
* Yıllık rakamların toplamında oluşan farklılıklar, yabancı para kefaletlerin hesaplanması için yılsonlarındaki kurların kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

VERİLEN KEFALETLERİN İŞLETME ÖLÇEKLERİNE GÖRE DAĞILIMI (TL)

(Özkaynak+Hazine 1994-2015)

Ölçekler	İşlem Adedi	Verilen Kefalet ile Kullanılan Kredi Hacmi	Kefalet Tutarı	Oran
Mikro İşletmeler (1-9)	9.800	2.722.520.556	2.022.529.337	29%
Küçük İşletmeler (10-49)	9.035	4.175.993.413	3.108.775.338	45%
Orta Ölçekli İşletmeler (50-249)	3.452	2.341.669.544	1.756.145.550	25%
TOPLAM	22.287	9.240.183.513	6.887.450.225	100%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu 2015 Faaliyet Raporu

VERİLEN KEFALETLERİN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI (TL)

(Özkaynak+Hazine 1994-2015)

Sektörler	İşlem Adedi	Kefalet Tutarı	Oran
Sanayi	9.541	3.149.337.167	46%
Hizmetler	11.478	3.345.983.397	49%
Tarım	1.268	392.129.660	6%
TOPLAM	22.287	6.887.450.225	100%

Kaynak: Kredi Garanti Fonu 2015 Faaliyet Raporu

4. DÜNYADA KREDİ GARANTİ FONU SİSTEMLERİ

Kredi garanti sistemleri, işletmelerin kullandıkları kredilerin tamamının veya belli bir yüzdesinin ödenmesini, bankalara karşı taahhüt ederek işletmeleri destekleyen yapılardır. Bu sistemler, çoğunlukla kredi riskinin belli bir yüzdesini üstlenmekte olup, finansal kuruluşlarla riski paylaşmaktadırlar. Kârlı projesi ve/veya büyüme potansiyeli olan ancak yeterli teminata sahip olmayan veya kredi değerliliklerini kanıtlayacak finansal geçmişi bulunmayan işletmelerin krediye erişimlerinin sağlanması amacıyla oluşturulur.

Dünya genelinde kredi garanti sistemi uygulamaları ülkelerin ekonomik, sosyal ve hukuki yapılarına göre farklılaşmaktadır. Özellikle büyük ve gelişmiş ülkelerde birden fazla kredi garanti yapılanması bulunmakta olup, bu yapıların bölgesel olarak çok sayıda kuruluşu veya şubesi bulunmaktadır. Kredi garanti sistemlerinin çoğu tüm sektörleri hedeflerken, belli sektör veya işletme gruplarına odaklananlar da bulunmaktadır.

4.1. Almanya Örneği

Alman Garanti Bankalar Birliği (VDB) Almanya'da 50 yıldır KOBİ'lerin bankalardan kullanacakları kredilerde ve risk sermayelerinde garantör olarak yer alırlar. İlk olarak 2. Dünya Savaşı'nın ardından Batı Almanya Federal Cumhuriyeti'nde savaş sonrası yaraları sarabilmek amacıyla kuruldu. Amaç, ekonomik özellik taşıyan hiçbir projenin teminat yetersizliği yüzünden başarısızlığa uğramamasıydı. Başlangıçtan bugüne özkaynakları çeşitli ticaret camiası, esnaf birlikleri, sigorta şirketleri, ticaret odaları, endüstri federasyonu, bankalar birliği ve diğer ekonomik birlikler tarafından karşılandı. Bu nedenle Alman Garanti Bankalar Birliği özel sektörde "Kendi kendine yetebilen" kurumlar olarak adlandırılmaktadırlar.

Ekonomi içerisindeki tüm sektörlerdeki KOBİ'lerin ve her meslekten çalışanların finans dünyası içerisinde karşılaştıkları tüm problemlerin çözümüne yardımcı olunur. Sadece yeni girişimciler değil, aynı zamanda var olan şirketler de desteklenir. Geleneksel kredi ve kredi finansmanı yanında buna hükümet destekli programlar da dâhildir.

Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar oldukları için kurumlar vergisi dâhil kredi işlemlerinin gerektirdiği bütün vergilerden muaftırlar.

Türkiye'deki Kredi Garanti Fonu A.Ş.'nin kuruluşunda Almanya'daki uygulamadan yararlanılmıştır. Almanya'da devlet kredi garanti kuruluşlarının riskine "rücua kefalet"(ortaya peşin para koymaksızın, KGF'lerin verdikleri garantiye devletin belirli oranlarda kefil olarak, bir tür güvence sağlaması) yöntemi ile yüze 65-80 oranında katılmaktadır.

Bu sistem KGF kuruluşlarına güveni arttırmakta ve iş hacmini büyütür (çarpan etkisi ile) daha çok sayıda KOBİ'ye teminat verilmesini sağlamaktadır. Devletin para ödemesi ancak, kredi borçlusu KOBİ'nin borcunu ödememesi durumunda, bankanın KGF kuruluşuna rücu etmesi durumunda gerçekleşecektir.

Almanya'da bankalar KGF için de teminat almakta ve takipte bulunmaktadırlar. Takip sonucunda bir açık kalması durumunda ise KGF'ye başvurumaktadırlar. Banka ile KGF bu açığı yüzde 20-80 oranında paylaşmakta ve Rücua Kefalet sistemi dolayısıyla da KGF üzerinde kalan riskin yüzde 65-80'i devlet tarafından karşılanmaktadır. Dolayısıyla KGF'nin riski oldukça düşmektedir. En uzun vade 23 yıldır. Ortalama vade ise 10 yıldır. Üst limit 1 milyon Euro'dur.

- Almanya'da KGF'ler KOBİ Meslek Örgütlerinin bir kuruluşu niteliğindedir. Fakat devlet tarafından desteklenmektedir. Sermayenin yüzde 51'i meslek kuruluşları, yüzde 49'u banka, tasarruf sandıkları ve sigorta şirketlerince konulur.
- KGF'lere tam bir vergi muafiyeti sağlanmıştır.
- Devlet yüzde 80'e varan oranlarda rücua kefalet vermektedir.
- Bankalar Kanunu'na tabi özel ihtisas bankası (kefalet bankası) olarak yapılanmıştır. Mevduat bankalarına nazaran daha ayrıcalıklı bir konuma sahiptirler.

4.2. Güney Kore Örneği

Güney Kore'de kredi garanti fonu sisteminin temelleri 1961 yılında bir fon oluşturulmasıyla atılmış daha sonraki yıllarda bu alanda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Kodit (Korea Credit) ve KIBO (Kisul Bojiung), Güney Kore'deki temel kredi garanti kuruluşlarıdır.

Kore Kredi Garanti Fonu (KODIT), Kore Kredi Garanti Fonu Kanunu hükümleri uyarınca 1 Haziran 1976 tarihinde kurulmuş Ekonomi Bakanlığı'nın kontrolüne tabi bir kamu mali kurumudur. KODIT'e başvurular sanal ortamda ya da ofisleri aracılığı ile yapılmaktadır. Komisyon oranı binde 5 ile yüzde 3 arasında değişiklik göstermektedir. Garanti oranı yüzde 50 ila yüzde 80 arasında değişiklik göstermektedir.

KIBO, 1986 yılında KODIT'in bir birimi olarak faaliyetlerine başlamış olup, 1989 yılında ayrılarak bağımsız bir kuruluş haline gelmiştir. KIBO, yenilikçi ve teknoloji yoğun sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lere garanti sağlamaktadır. Bu işletmeler, çoğunlukla 5 yıldan az süredir faaliyet gösteren, yenilikçi ve/veya bilgi teknolojileri, nanoteknoloji, biyoteknoloji, uzay teknolojisi gibi sektörlerde yer alan KOBİ'lerdir.

Kore Kredi Garanti Fonu (KODIT) aşağıdaki hizmetleri vermektedir:

- **Kredi Kefalet Hizmeti:** Genel kefalet, KOBİ'lerin banka ya da diğer finansal kuruluşlardan finansman sağlamalarını kolaylaştırır.
- **Kefaletle Dayalı Sermaye Yatırımı:** Kefalet kullanan KOBİ'lere direkt yatırım yaparak, fonların daha uzun vadeli ve sağlam şekilde kullanılmasını sağlamaktadır.
- **Yönetim Danışmanlığı:** KOBİ'lerin rekabet edebilirliğinin geliştirilmesi ve üretkenliğinin artırılması kapsamında yönetim danışmanlığı ve değerlendirme hizmeti verilmektedir.
- **Kredi Sigortası:** ticari faturaların ya da alacaklarının ödenmemesi risklerinden ve iflasların yaratacağı zincir halka etkisinden KOBİ'lerin korunmasına yönelik zararlarının kapatılması hizmeti sağlanmaktadır.
- **Altyapı Kredi Garantisi:** Kore Altyapı Kredi Garanti Fonu 1994 yılında kurulmuştur. Müteahhit firmaların kefalet işlemlerinden direkt yararlanmalarını mümkün kılmaktadır. Özel sektör yatırımcıları ya da özel sektör proje firmalarının hükümet planlı altyapı projelerinde finansman bulabilmeleri kapsamında kredi ya da borç senedi kefaleti sağlanmaktadır. Firma KODIT'e başvurur, inceleme sonrasında kefalet verildiği takdirde bankadan altyapı kredisi temin edilir. Bu işlemlerde komisyon ücreti projenin riskli olup olmadığına bağlı olarak binde 2 ve yüzde 1,3 arasında değişmektedir.

Kefalet için firma evrakını KODIT'e getirerek başvuru yapar, Kredi analizi ve değerlendirme aşamasından sonra onaylanan başvuru için kefalet anlaşması yapılır. KODIT bankaya uygunluk ve kefalet tahsis yazısı gönderir, banka başvuru sahibine krediyi kullanır.

4.3. Japonya Örneği

Japonya'daki kredi destek kuruluşlarından biri olan KOBİ birimi Küçük ve Orta Ölçekli İşletme Şirketi (JASMEC) 1953 tarihli Kredi Garanti Birliği Yasası adı altında KOBİ'lerin finans kuruluşlarından kredi alabilmelerini kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur.

KOBİ birimi Küçük ve Orta Ölçekli İşletme Şirketi buldukları bölgedeki yerel KOBİ'leri o bölgenin koşulları uyarınca desteklemek ve garanti sisteminin etkinliğini arttırmak amacıyla birbirlerinden bağımsız olarak faaliyette bulunur. Bu kurumların en önemli sayılabilecek amaçlarından biri ekonomik gelişmeyi sağlamak KOBİ'lerin kredi değerliliklerini arttırarak işlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktır.

Japonya'da kredi garanti sisteminin işleyişi iki aşamadan oluşmaktadır:

1- Kredi Garanti Kuruluşları: Kâr amacı gütmeyen kamu kuruluşları olup, finans kuruluşları tarafından KOBİ'lere sağlanan kredilere garanti vermektedir. Bunun yanı sıra KOBİ'lere bilgi, yönetim danışmanlığı gibi hizmetler de sunmaktadırlar. Her bir kuruluş bağımsız bir yapıda olup, bulunduğu bölgenin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte çalışmaktadır. Kredi garanti kuruluşları, kredi riskinin yüzde 80'ini üstlenmektedir.

2- Kontr-Garanti Sağlayan Kuruluş: Japonya Finans Kurumu-JFC, Kredi Garanti Kuruluşları-KGK tarafından sağlanan garantilere kontr-garanti desteği sağlamaktadır. Kredi Garanti Kuruluşları, garantiyi onayladıktan ve finans kuruluşu tarafından kredi verildikten sonra, kredi doğrudan JFC tarafından sigortalanmaktadır. Kredi garanti kurumu eğer bu garanti kapsamında bir ödeme yapmış ise bunun yaklaşık yüzde 70 - yüzde 90 tutarını JASME'den talep edebilir. Bu sistem sayesinde Kredi Garanti Kurumlarının "borçlarını ödeyebilme güçleri" korunmakta ve kredi değerlilikleri güçlendirilmektedir.

Japonya'da kredi garanti sistemi kredi sigortası ile birlikte çalışan bir kurumdur. Kredi garanti kurumu kredinin kefaletini onayladığında ve finans kuruluşu tarafından da bu onay üzerine kredi verildiğinde kredi otomatik olarak KOBİ birimi Küçük ve Orta Ölçekli İşletme Şirketi (JASME) tarafından sigortalanır. Bu sigorta için kredi garanti kurumu yıllık olarak JASME'ye sigorta ücreti öder. İşletme risklerine göre garantinin binde5'i ile yüzde 2,2'si arasında değişen oranlarda ücret alınmaktadır. Japonya'da KOBİ'ler, kredi garanti sistemine doğrudan başvurabildikleri gibi finans kuruluşları aracılığıyla da başvurabilmektedirler.

5. KREDİ GARANTİ FONU SİSTEMİNİN KREDİ PİYASASINDAKİ VE KOBİ DÜNYASINDAKİ ROLÜ

Başarı vadeden genç ve yaratıcı girişimciler ile küçük ve orta ölçekli işletmelerin büyüme ve gelişmelerine destek veren KGF, iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliği engelini ortadan kaldırmaktadır. Banka kredisi olanaklarına büyük işletmeler kadar kolay ulaşamayan küçük işletmelerin bu teminat problemi, KGF kefaleti ile giderilmekte, bu sayede KOBİ'lerin de banka kredileri kullanma imkânı doğmaktadır.

KGF, KOBİ'lere verdiği kefalet ve üstlendiği risk ile bu işletmelerin daha çok banka kredisi kullanabilmelerini sağlamakta, uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden küçük işletmelerin de yararlanmasını mümkün hale getirmektedir. Bu sayede girişimcilik teşvik edilmekte, KOBİ'ler lehine ek bir kredilendirme yaratılarak ekonomik büyüme ve kalkınmaya katkı sağlanmaktadır.

KOBİ teşvikleri kapsamında değerlendirilebilecek olan bu fon risk paylaşımı esasına dayanmaktadır. Kredi temin ederek önemli bir risk üstlenen KOBİ'lerin üzerindeki bu yükü paylaşmaya dayalı bu kredi garanti sistemi sayesinde KOBİ'lere geniş kredi olanakları yaratılmakta ve düşük maliyetlerle sürekliliği olan bir kredilendirme olanağı amaçlanmaktadır. Bu sayede KOBİ'lerin, uzun vadeli ve uygun koşullarda kredi alabilmeleri de kolaylaşmaktadır. Ayrıca KGF, KOBİ'lerin kullandığı teşvikli kredilere de garanti vermektedir. Bu şekilde, teşvik kapsamına giren birçok projenin hayata geçmesi sağlanmaktadır.

Ekonomik, kamusal yarar ve işlerliği göz önüne alınarak, KGF Kurumlar Vergisinden muaf tutulmuştur, ayrıca KGF ile ilgili işlemler de KDV ve Damga Vergisinden de muaftır.

KGF sisteminin kredi piyasasındaki rolüne bakıldığı zaman, KGF süzgecinden geçen krediler, ikinci kez kontrol edildiğinden daha sağlıklı ve kontrollü bir risk değerlendirmesinden geçmiş olurlar. Kredi değerlendirme yükünü hafifletir. Bankalar, kredi vermeyi düşündükleri, fakat tereddüt ettikleri birçok firmalara da aldıkları garanti sayesinde kredi verme olanağı bulurlar. Bankalar yeni tanıştıkları, fazla bir piyasa istihbaratı bulunmayan firmalar ile ilgili KGF garantisi almaları durumunda kredi taleplerine daha olumlu yaklaşırlar ve yeni müşteri kazanmış olurlar. Küçük ve Orta Ölçekli İşletme (KOBİ) bankacılığının gelişmesine katkıda bulunur. Piyasalardaki sorunlu kredileri azaltır ve kredi hacmini artırır.

KGF sisteminin KOBİ dünyasındaki rolüne bakıldığı zaman ise, Küçük ve Orta Ölçekli işletmelerin teminat sorununu ortadan kaldırır. Kredi kurumu ile girişimci arasında köprü vazifesi görür. İşletmelerin krediye ulaşma imkânlarını kolaylaştırır ve uzun vadeli kredi kullanım imkânlarını artırır. KOBİ'lerin rekabet gücünü artırır. Kredi kurumları tarafından önceden verilen kredilerin yeniden yapılandırılmasına yardımcı olur. İhracatın ve Teknoloji yatırımların artması sağlar.

Bununla birlikte finansman sorunu yaşayan KOBİ'lerin, dünya genelinde yaygın bir şekilde kullanılan KGF hizmetlerinden yararlanma oranı azdır. Bugün ülkemizde KGF'nin kefaletiyle kredilendirilen KOBİ'lerin ancak %1'ler seviyesindedir.

KGF sisteminin istenilen seviyede başarılı olamamasının nedenleri taraflar açısından irdelendiğinde sistemde fon sağlayıcılar; müşterilerin çoğunlukla sorunlu ya da sorunlu olma ihtimali yüksek firmalardan oluşmasından, fon yararlanıcılar açısından bakıldığında ise KOBİ'lerin yüksek kayıtdışı oranlarından dolayı sisteme mesafeli dururken taraflarından birinin devlet olmasından şikayet etmektedir.

Talep yetersizliğine sebep bir diğer faktör işletmelerin yüksek kredi maliyetleri ve bu maliyetlerin ilave risk primlerinden dolayı daha da artması ve bürokratik işlemlerin uzaması gibi sebeplerden dolayı zaman kaybetmek istememektedirler.

Ayrıca piyasada KGF sisteminden yalnızca sorunlu firmaların yararlandığı gibi kanıdan dolayı KOBİ'lerin, müşteri ve bankalar nezdinde itibar kaybına uğramamak için sistemden uzak durdukları görülmektedir. Bu durum KGKF'nin bilinirliğinin az olduğunu göstermektedir. Son dönemde kurumsal bilinirliğini arttırmak için KGF, Ticaret ve Sanayi Odaları ile, bankalar ile, KOBİ'leri kendilerine amaç edinmiş TOSYÖV gibi sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde illerde, ilçelerde toplantılar düzenlemekte, zaman zaman da ulusal basın üzerinden kendini anlatmaya çalışmaktadır.

6. SONUÇ

Kredi Garanti Fonu "Teminat yetersizliği kredinin kullanımında bir engel olmamalıdır." düsturuyla yola çıkan ve hedef kitlesi KOBİ'ler ve girişimciler olan ticari bir işletmedir.

Dünyada ve Türkiye'de ekonomilerin temel taşları olan küçük ve orta boy işletmelerin finansman kaynaklarına ulaşmalarındaki en büyük problemleri yeterli teminatlara sahip olmamaları ve bu nedenle işletme sermayesi ya da yatırım ihtiyacı için gerekli fona erişememeleridir. KOBİ'lerin yeterli tutarda teminat gösterememelerini ödeme kabiliyetlerinin yetersizliği olarak gören bankaların kredilerin geri ödemesinde sıkıntı yaşanabileceği ihtimalini dikkate almaları, kredinin kullanılmasını engellemektedir.

Bu sorunun da en etkili çözümü Kredi Garanti Sistemi kefaletinden faydalanmaktır. Yeterli teminatı olmayan firmaların ihtiyaçları olduğu krediye ulaşabilmeleri ve kredilerin geri ödenme ihtimaline karşı geliştirilen Kredi Garanti Sistemi, beklenmeyen değişimlere karşı koruma sağlamakta, ancak riski ortadan kaldırmamaktadır. Kredi Garanti Sistemi risk paylaşımını sağlayarak, riskin banka, kredi müşterisi ve kredi garanti kurumu arasında dağıtılmasını esas almakta ve risk sonucu doğacak olası zararların hem banka hem de kefalet kurumuna dağıtarak, riskin tek bir kurum üzerindeki etkisini azaltmayı hedeflemektedir.

KGF, küçük ve orta ölçekli işletmeler için sağladığı kefaletle bu işletmelere destek vermekte, yatırımlarının ve işletmelerinin finansmanında banka kredisi kullanmalarını daha kolay hale getirmektedir.

KGF, küçük ve orta ölçekli işletmelere verdiği garanti ve üstlendiği risk ile bu işletmelerin daha çok banka kredisi kullanabilmelerini sağlamakta, uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden küçük işletmelerimizin de yararlanmasını mümkün hale getirmektedir. Bu sayede girişimcilik teşvik edilmekte, küçük ve orta ölçekli işletmelerin lehine ek bir kredilendirme sağlanarak ekonomik büyümeye ve kalkınmaya katkı amaçlanmaktadır.

KGF; kredilendirilmeye uygun fakat teminat sorunu çeken işletmeler için uygundur. KGF kefaleti ile kredi kullanılabilmesi için; işletmelerin vergi dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş borcunun olmaması, TCMB memzuç kayıtlarında¹ donuk alacak niteliğinde kredisinin olmaması gibi şartlar aranmaktadır. Bu nedenlerle birçok KOBİ niteliğindeki işletme bu ön şartlara takılıp başvuru yapmamaktadır.

Bankaların değerlendirmesi sonucunda kredibilitesi olan, KGF'nun şartlarını yerine getiren KOBİ'ler daha az teminatla daha çok krediye ulaşabilirler. Krediyi doğru yerlerde kullandıkları takdirde finansal kaldıraç etkisiyle kârlılıkları da artabilir. Aynı zamanda aldıkları kredilerle daha çok üretim daha çok istihdam yaratarak ülke ekonomisine katkıda bulunabilirler.

KOBİ'lerin ve girişimcilerin KGF sisteminden daha fazla yararlanabilmeleri için öncelikle konu hakkında bilgi sahibi olmaları ve önyargılarını kırmaları gerekmektedir. Diğer yandan KGF de daha çok KOBİ'ye ulaşabilmek için Türkiye genelinde daha fazla bilgilendirme toplantısı düzenlenmelidir. KGF başvuru maliyetlerinin ve komisyon oranlarının düşürülmesi ve sürecin hızlandırılması da KOBİ'lerin KGF sisteminden yararlanma oranını artıracaktır.

¹ **TCMB Memzuç Kayıtları:** Bankalar nezdinde kredi limiti ve riski bulunan şirketlerin toplam limit-risklerinin ayrıntılı olarak derlendiği, toplandığı bir rapordur. TCMB tarafından hazırlanan raporda herhangi bir şirketin tüm finans kurumlarından o ay için kullandığı krediler, tahsis edilen yeni kredi limitleri, temerrüde düşen unsurları kısaca kredi özeti belirlenmektedir.

7. KAYNAKÇA

Dilek Gappi, “Kredi Garanti Fonu’nu unutmayın”, Habertürk, 11 Kasım 2014

Emine Cin, Girişim Haber, 15.08.2014

Gamze Değirmenci, “Türkiye Ve Dünya’daki Kredi Garanti Sistemleri, Türkiye’deki Kredi Garanti Fonu A.Ş.’nin Kefalet Hacminin Ve İşlerliğinin Arttırılabilmesi İçin Yapılabilecekler”, Muhasebe Finansman Yüksek Lisans Tezi, 2011

Hilmi Develi, “Kredi Garanti Fonu'nun Maraton Koşusu”, Dünya Gazetesi, 12 Şubat 2015

Hüseyin GÖKÇE, 'Kobi'ler Şeffaf Olmadıkları İçin Kredi Bulmakta Zorlanıyor', Dünya Gazetesi, 22.11. 2010

Remzi GÖK, Mustafa UÇAR, “Diyarbakır’da Faaliyet Gösteren KOBİ’lerin Finansman Sorunu Çözümünde Kredi Garanti Fonu”, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt/Vol. XXXII, Sayı/No. 1, 2013, pp. 117-146

KGF (Kredi Garanti Fonu) A.Ş., Kobitek, 11.03.2016

“Banka Kredilerinde Teminat Sorunu Çeken KOBİ'lere Hazine Desteği Kapsamında Verilecek Kredi Garanti Fonu Kefaletleri”, www.bursa-smmmo.org.tr/yazarlar/makaleler/124hby.pdf